

Neseni spriedumi transfertcenu jomā palielinās neskaidriību tālākpārdošanas cenu metodes piemērošanā

Kaspars Strazds,
zvērīnātu
advokātu
biroja
SORAINEN
nodokļu
menedžeris

Pēdējos gados Valsts ieņēmumu dienests (VID) ir būtiski palielinājis savu kapacitāti transfertcenu auditu veikšanai; tas ir palielinājis arī izskatāmo transfertcenu strīdu skaitu tiesu zālēs.

Nesenos Latvijas Republikas tiesu spriedumos ir analizēts būtisks aspekts tālākpārdošanas cenu metodes piemērošanā, turklāt spriedumos izdarītie secinājumi ir vismaz diskusiju vērti. Proti, vairākās lietās¹ administratīvā tiesa ir atbalstījusi VID viedokli, ka, piemērojot tālākpārdošanas cenu metodi, saistītajām personām savstarpējos darījumos ir jāgūst tirgus cenai atbilstošs peļņas līmenis gan bruto līmenī, gan arī operatīvajā (EBIT – peļņa pirms nodokļiem un procentu maksājumiem) līmenī. Tiesa spriedumos atsauca uz Latvijas normatīvajos aktos sniegto regulējumu, kas vispārīgi ir līdzīgs ESAO Transfertcenu vadlinijās daudz nacionāliem uzņēmumiem un nodokļu administrācijām (ESAO Transfertcenu vadlinijas) 2.21. punktā sniegtajai tālākpārdošanas cenu metodes definīcijai. Tomēr konkrētajā gadījumā būtiska nozīme ir detaļām. 2006. gada 4. jūlijā Ministru kabineta (MK) noteikumu Nr. 556 (noteikumi Nr. 556) 85.1. punkts nosaka, ka uzņēmumam, kurš iegādājas preces no saistītajiem uzņēmumiem un tās tālāk pārdoj nesaisītiem klientiem, no bruto peļņas ir jāsedz tā pārdošanas un administrācijas izmaksas un jāgūst atbilstoša operatīvā (EBIT) peļņa, ņemot vērā veiktās funkcijas, uzņemtos riskus un izmantotos aktīvus. ESAO Transfertcenu vadlinijas lieto jēdzienu jācenšas segt (angliski – *would seek to cover*) tā [uzņēmumu]

pārdošanas un administrācijas izmaksas un jācenšas gūt atbilstošu operatīvo (EBIT) peļņu, ņemot vērā veiktās funkcijas, uzņemtos riskus un izmantotos aktīvus.

Pamatojoties uz noteikumos Nr. 556 ietverto formulējumu, arī Latvijas tiesas norāda, ka pat gadījumā, ja nodokļu maksātājs ir pierādījis, ka tas ir guvis nesaistītu personu principam jeb tirgus cenai atbilstošu bruto peļņu, viņam ir jāpierāda, ka arī operatīvā (EBIT) peļņa atbilst nesaistītu personu darījumu principam. Tiesās izskatītajos strīdos tieši operatīvā (EBIT) peļņa radīja pamatu uzrēķinam, jo VID lielākajā daļā gadījumu veica savas salīdzināmo uzņēmumu atlases, kuru rezultātā VID secināja, ka nodokļu maksātājs guvis operatīvo (EBIT) peļņu, kas ir zemāka par tirgus cenu.

Mēs uzskatām, ka šādus secinājumus tiesa ir izdarījusi, jo, pirmkārt, noteikumos Nr. 556 ir neko-rekti ieviests ESAO Transfertcenu regulējums un, otrkārt, VID auditu ietvaros ir pieņēmis stridīgus galīgos lēmumus, t.i., piemērojis operatīvo (EBIT) līmeņa peļņas līmeņa rādītāju tālākpārdošanas cenu metodei. Ja tiesa secinātu, ka VID ir piemērojis nepareizu transfertcenu noteikšanas metodi, tad tiesai saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem būtu jāatceļ VID lēmumi, jo tiesām nav tiesību pašām mainīt VID pieņemtā lēmuma saturu, piemēram, izvēloties darījuma tīrās

peļņas metodi tālākpārdošanas cenu metodes vietā.

Aprakstītā pieeja ir pretrunā ar ESAO Transfertcenu vadlinijām un tālākpārdošanas cenu metodes mērķim. Galvenā atšķirība starp tālākpārdošanas cenu metodi un darījumu tīrās peļņas metodi ir izmantotais peļņas līmeņa rādītājs. Pirmā no tām izmanto bruto peļņu kā peļņas līmeņa rādītāju, savukārt otrā – operatīvo jeb EBIT peļņu. **Tātad tieši izmantotais peļņas līmeņa rādītājs ir galvenā atšķirība starp abām transfertcenu noteikšanas metodēm tirgus cenas noteikšanas mērķiem.** Papildus ir norādāms, ka ne Latvijas normatīvie akti, ne arī ESAO Transfertcenu vadlinijas neaizliedz izmantot vairākas metodes tirgus cenas noteikšanai; tomēr VID nav izmantojis šo pieeju nevienā no apskatītajām tieslietām.

Ņemot vērā, ka ir bijuši vairāki Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta un Administratīvās apgabaltiesas spriedumi rakstā apskatītajā jautājumā par tālākpārdošanas cenu metodes piemērošanu, visticamāk, VID un zemāko instanču tiesas sekos iedibinātajai diskutablajai tiesu praksei, ja vien Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments nemainīs tiesu praksi turpmāk izskatāmajās lietās. Tādēļ mēs sagaidām vēl vairāk strīdu, piemērojot tālākpārdošanas cenu metodi transfertcenu noteikšanai Latvijā.

TIESU PRAKSE

1. Lieta Nr. A420496211 (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta ir jāsniedz gala spriedums šajā lietā) un lieta Nr. A420529010 (Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta ir jāsniedz gala spriedums šajā lietā, tomēr 2014. gada rudenī Augstākā tiesa jau vienreiz ir apstiprinājusi rakstā aprakstīto pieeju).

Materiāls tapis
sadarbībā ar

Nr. 12 (30), 2015. gada decembris 25